

Az irgalom nevében!

— A Koteles-ügy. —

Debreczeu, aug. 17.

Már csak a legutolsó jelenet van hátra. Az ítélet kihirdetése és a szabadon bocsátás. A drámában nagy szerepe volt az intrikának, a középkori törvényszéki eljárásnak, az inkvizícióznak s az ártatlanul üldözöttnak. A borzasztóság szomorú jelenetekre azonban most hosszú évek múlva, visszaverődik a drámából eddig hiányzott meleg fény, az igazságszolgáltatás, amiben a dráma szomorú, sokat szenvedett hőse részvétel.

Az eset ismeretes mindenki előtt. Egy boldogban élő, anyagi javakban nem szűkölködő parasztnak megölték húlye feleségét s a gyilkosok úgy bonyolították az ügyet, hogy egy ártatlan ember, a férj került kegyetlen vizsgálat alá s több ítélet által a feleség-gyilkosságra való felbujtás, az érte mi bünszerűség bélyege nyomattat sápadt homlokára.

A dráma ismeretes! A vérlázító jelenetek hosszú sorban tárultak föl a vetérgyűlés alkalmával. Tudomást szereztünk baromi kegyetlenségről, emberi türelmet majduem meghaladó szenvedésről. Látni véltük az agyonkötött ember fájdalmat kifejező arcát, a verő-ebbelyeket s a működő bakokat. Majdnem fülünkbe csengett a rendőri és törvényszéki közegek durva szitka s a letipott, összevert ember fájdalom kiáltása és ehaló sóhaja. Szívünkbe nyílt a fájdalom, a rendőri és törvényszéki eljárásnak bakoszerűsége miatt és keserűség fogott el bennünket, mikor szünetelt a bírósági intézkedések és ítéletek kifejezhetlen minőségét.

Hosszu, végtelen hosszú évek teltek el között, amikor a szegény Istenvérte áldozat börtöne falához verte síró fejét és elkecserepedve, mely fájdalommal gondolt arra, hogy ártatlanul, nem véve sem Istennek, sem embernek, sötételt a homlokára a súlyos bünt. Elfogták tőle a puszták szabad levegőjét, kiragadták a rokonok és ismerősök köréből és dohott szaga börtön megtört, szomorú lakójává tették. A kis rácsos ablakon olykor-olykor behuánó lég, berdőző fény láthatatlan csak, hogy ott a kövezeten egy síro, ártatlan ember ül, a kire csak úgy tekintettek a börtönőrök, mint egy nyomorult gyilkosra.

Mily emberföltti szenvedés lehetett az. A börtön rekedt levegője a lassan tűnő évekkel sápadtá tette arcát, fénytelennek könyvekben uszó szemét és lerágtá testéről a ruganyos izmokat. És a mig ő szenvedéssel tekintett a leunyogó nap után és fájdalommal látta derengeni a hajnal, a mig könyjezte percek következetes ridegségét és lassúságát multak: otthon, a pusztán gyomverté föl a termő talajt, szél tepte le háza fedelét s az eső, a vihar vitte magával csekély vagyona részekkeit.

Hatalmas Isten, mennyi minden összejött ennél az emberrel. Erkölcsei érzékét a legmélyebben megsértették, a testi fájdalomtól és szenvedésből óriási reszt jutattak neki, egészséget tönkretettek, értelmi erejét megbénították és megfosztották vagyonától.

Es most, a mikor a nap derengeni kezd neki, most, amikor megcsókolhatja az úgy szeretett puszta göröngyét és széttekinthet az ismerős táj fölött, most, amikor vegre szabad, amikor a diadalra jutó édes ajku igazság lecsókolta sápadt homlokáról a borzasztó vadat, most, amikor annyi igaztalan szenvedés után elvégre is joga van ahhoz, hogy éjen, hogy boldog legyen, most ott áll előtte a nyomor. A pusztá göröngye, a buczkakon átsivító szél,

az árva magánossággal álló kútgem s a tócsák fölött röpöködő madár mind, mind azt mondja neki: koldus vagy. Kétszeres koldus, mert nyomorék is vagy.

Az állam, az az állam, amelynek közege oly embertelenül, oly galádul bánt vele, sem e észséget nem adja vissza, sem vagyont nem ad neki. Mindaz, amit tehet, a mit talán megtesz, abból áll, hogy a tudatlan, vagy bűnös közegeket megbünteti.

Am ez nem ad a szegény Kotelesnek sem kenyeret, sem boldogságot.

Az a koldus tarisznya, a mit most a nyakába akaszthat, csak oly szomorú, csak oly keserves napokat szerez neki, mint a minő a börtönben volt. Csak folytatása lehet annak.

Ha azonban a kéréhetetlen állam a magazorságában elfordul is az igazságszolgáltatás közegeinek áldozatától: a társadalom, az érzéssel, nemes szívvel és emberbaráti szeretettel bíró társadalom magához ölelheti a szegényt.

Az a társadalom, amely mindenjónál elől jár, az a társadalom, amely segíti a nyomorban sióltót: bizonyon! nem enged elveszni az áldozatot, ifj. Koteles Mihályt.

Es mert ez így van és mert a „Debreczen“ olvasó közönsége ezt a nemes, mindenben jószágos társadalmat is képviseli, a legnagyobb bizalommal és hittel fordulunk hozzá és kérjük, hogy az ártatlanul elítélt és koldusbotra jutott Koteles Mihály javára nemeslelkűleg adakozzék.

A „Debreczen“ kész örömmel fogadja el az adományokat és eljuttatja azt Koteles Mihályhoz.

Az adakozást első sorban is a „Debreczen“ szerkesztősége nyitja meg 3 frittal.

Helyi hírek.

* Löverseny A Debreczenben álmásozó gróf Pálfi A. kir. 15-ik huszárezred tisztisara f. évi aug 15-én délután 3 órakor a nyilvános löverseny tereen igen érdekes löversenyt rendezett. Kissé hűvös, de verőfényes őszi délután volt, olyan ősz felé hajló idő, melyről a költő így énekel:

Ősszi tájak hervadása, Ősszi napfény ragyogása!

Ősszi tájak hervadása, ősszi napfény ragyogása — és a beledpi díj nélküli löverseny szokatlan nagyszámú közönséget csalt ki a versenyterre, mely folyvást növekedő érdekek kíserte az érdekes futtatásokat. — Óriási fekete sárga zászló lengett a beérkezési helyen, alatta szerényen húzódtott meg 3 kis magyar zászló, — itt tehát — annyira a menyire — meg volt tartva a duallizmus, valamint a meghívókön is, melyek magyar és német nyelven voltak kiállítva, — azonban a programon csak a német nyelvi pompázott! W a r u m? Hát Debreczen magyar közönsége kénytelen tudni nemetül? Erről azonban majd máskor, most terjünk a dologra a néző közönség sorában voltak: V Szabó Janos és leánya, Dietrich ezredes családja, Krausz alezredes családja, Varga Karolyne s leánya, Jablonszkyne s leánya, Domokos Kalmáné, Lánckzy Sandor, Ferenczy Elekne, Dr. Würth orvos neje, Mayer Emiline, Mayer Ottóne, Heine Margit, Göltl Nándorne, Leszczynsky őrnagyne s leánya, Gerson nyugalmazott őrnagy leánya, Samné urhölgyek sa. A férfiak között: Simonffy Lure polgármester, Boczkó főkapitány, Laky tanácsos, Végh Gyula, Simonffy Sámuel urak. Emeltemünk is alig szükséges, hogy e közönség legnagyobb részét a katonák képeztek, még pedig nem csupán a tiszték, hanem altisztek, közlegények, ugy e huszárság, mint a gyalogság és honvédség közt. A pályabírói emelvényt Bujanovics altábornagy, Vonder Wense Ernő dandárnok — ezredes, Czerylen Márk

ezredes s Kovács Béla őrnagy urak foglaltak el. Több baleset, lórló való leesés történt, de szerencsére minden komolyabb baj nélkül s igen érdekes és komikus látvány volt, midőn a közhuszárak akadályversenyen egy közhuszár lováról leesett, a ló pedig futott tovább s gazdátlanul a másodiknak érkezett be. — A nyerteseket zajos taps és éljenzés fogadta. Az éterben Haselmeyer ur, a „Bika“ vendéglőse gondoskodott ennél és innál a lookról. A verseny eredményét a következők adták I. A tisztek akadályverseny: Távoltság 2500 mtr., 1 meter magas és 3 meter széles akadályokkal. Elsőnek ért be Baró Wassmer hadnagy „Daan“-ja, másodiknak pedig Malatinszky hadnagy „Juno“-ja. II. Az altisztek akadályverseny: Távoltság 2000 meter. Elsőnek érkezett Tarbay szakaszvezető a 4-ik századtól, másodiknak Erős szakaszvezető az 5-ik századtól. III. Akadályverseny: Távoltság 3200 mtr. Elsőnek érkezett Kutscheba ch főhadnagy „Pritygyirl“-je, másodiknak gróf Solms lovagló-mester „Finum Rözi“-ja, harmadiknak Diensch lovagló-mester „Mauet“-je, IV. Közhuszárak akadályverseny: Távoltság 2000 meter. Elsőnek ért be Pirigy közhuszár az 5-ik századtól jutalmat nyert még 1 huszár az az 5-ik századtól s a 4-iktől V. Vadászverseny: Távoltság 5000 meter. Az első jutalmat nyerte a Kutscheba ch főhadnagy „Pritygyirl“-je a másodiknak Kunczil százados tarkája, miután a másodiknak beérkezett Reinle hadnagy „Niniche“ a feltételek szerint nem nyerték. Este a „Bika“ száll. a tisztikar tanczvigalmát rendezett, melyen a tudósításunkban felemlített hölgyek nagyrésze jelen volt s a négyeseket körülbelül 24 pár tánczolta. Vacsora alatt számos lelkes felkészítő beszédet. A zenét — miután mind a Rác, mind a Magyarfiúk zenekara el volt foglalva — a Rác és Magyarfiúk zenekarából összeállított banda szolgáltatta. A kedélyes mulatság hajnal felé ért véget.

* Erdőfelügyelő. Hódjumege területére kinevezett kir. erdőfelügyelő, Batonyi Lure ur ma d. e. hivatalos ügyekben a polgármester urnál kihallgatáson fogadtattott.

* Tüzlő „muri“. A debreczeni önkéntes tüzlő egylet kedélyes mulatságot — vagy a hogy ők nevezték „muri“-t rendezett f. hó 15-én este a népkertben. A mulatság igen kitünően sikerült, de ez nem lepett meg bennünket, mert hozzá vagyunk szokva, hogy derék tüzlőitök a mily tártan fekezik meg a dübörgő elemet, ep oiy derekasan helyt állanak a mulaságok rendezésének terén is. A népkert gazlappakkai szépen ki volt világítva, a facsoportok tünderi fényben usztak s a tisztágról az ábrándos hold fénye mosolygott alá. Oly költői kep volt ez, mely reporterri tollunkat messze ragadná, ha a referéda rideg szabályaihoz: az egyszerű tárgylagosághoz nem kellene ragaszkodnunk. Körülbelül 500-an vettek részt a mulatságban s mindenki jól mulatott, — hozzá meg a mulatság igen olcsó volt, mert az 1 ftt beletpi díjért izletes vacsorát kapott minden vendég, bort — savanyu vízzel, amennyi tetszett s tánczolatot hajnalhasadásig, czipő-szakadásig. — Óriási bogracsokban főztek a párolgó gujás húst, a turós galuskához való tészta nyújtásával számos furge kez foglalatokodott. Vacsora alatt maguk a tüzlő urak szolgálták fel a közönségnek s a kiszolgáló oly előékeny volt, hogy a legyakorlabb pénzerek sem tejesíthették volna jobban. Vacsora végével a polgármester ur toaszott is tartott, melyben a tüzlő egylet s annak főparancsnokát Boczkó főkapitány urat elítette. — Reszt vettek a mulatságban: Simonffy Lure polgármester ur, Boczkó

S. főkapit. és főparancsnok Balogh M. főmérnök, Nemes Kálmán, ifj. Beszler Lajos t. tanácsos, Ormódy Vilmos, Béer Kálmán és Végh Gyula alkaptányok továbbá a tókaji és debreczeni tüzoltó egyletek küldöttségei, ez utóbbi küldöttség élén: Tóth Lajos és Szathmáry József alparancsnok urak. Az ezermester Dézsi Lajos által ugyesen feldiszipített tánczhelyiségen mihamar megereadt a Magyarfiúk zenéje mellett a táncz s az első négyest 60—70 pár tánczolta. A tánczosok száma sokkal nagyobb volt s ezek ugyancsak igyekeztek kötelességüknek megfelelni. — Mig a fatalság Terpsichorenek áldozott, addig az öregebbek Bachusnak mutaták be tisztelüket s vidám kvaterkázás közben telet az éjszaka. A vidám mulatságnak csak a reggeli órák vetettek véget. — Megemlítjük még itt, a mit már lapunkban említettünk is, hogy a polgármester ur társalgás közben kijelenté, hogy szept. derekán azon nemet gazdák közül, kik az országos kiállítás megakarják tekinteni, mintegy 50—80 főből álló társaság Debreczenbe is lerándul, hogy a Hortobágyot tanulmányozzák. Bizony, nem a legalkalmasabb időt választották ki! Ugyanezen alkalommal tudtuk meg azt is, illetve ugyanezen alkalommal beszéltek meg, hogy szept. hó 2-ik felében a polgármester ur vezetése alatt városunkból egy szűkebb körű társaság kirándul Nagy-Bánya vidékére. E vidék, mint saját tapasztalásunkból tudjuk, valóban érdemes a meglátogatásra, mely látogatás most — a szatmár-nagybányai vasut megnyitása óta — igen könnyen létesíthető, — s kár volna ezen kirándulási eszmét elejteni! — Gr. Teleki Sándor is ugyan megörül az ő kedves Debreczenének látogatása felett!

* Kirándulás Budapestra. A debreczeni kirándulók budapesti útja, mely f. augusztus hó 23-án fog végbemenni reményen felül fényesnek ígérkezik, a befizetések tömegesen folynak, s miután már szerdan tudni kell a kirándulók számát, annál fogva, azok a kik résztvenni óhajtanak a kirándulásban, a vasuti díjat tetszés szerint a következő helyeken lefizethetik: Sik Lajos alapítványi pénztárnok urnál a városházán, Mayer Ferencz, Lőrinczák László és Huber József uraknál. Az indítandó külön gyorsvonatnál kényelmes II-od és III-ad osztályu kocsik fognak a kirándulók rendelkezésére bocsátatni, és pedig oly számban mennyi az utazóknek legkényelmesebb elhelyezésére megkívántatik. Megjegyezzük végül, hogy szombati lapunkban a kirándulás ügyében a tegnapi napra jelzett értekezlet tartására vonatkozó hír tévedés folytán lett ismételve.

* A zsidó presbyter. Csak nemrég alkalmazotta a világot (!) az a különös hír, hogy a csegei ref. egyháztanács egy zsidó haszonbérlet, Bachrach Gyula ur személyében presbyterre megválasztott. Ezen a prot. egyház szellemével és rendeltetésével éppenséggel meg nem egyező úgy most már új és kellő forrásiat vett, a mennyiben a debreczeni egyházmegyének f. hó 12-én, H-Szoboszlón tartott közgyűlése a választást egyszerűen megsemmisítette. Igen helyesen, mert egyházi dolgokkal komédiát játszani nem szabad.

* Színházunkban lényeges javítások és változtatások létesítettek, részben pedig létesítetett fognak. Így például a tetőre a szelődztető készülék alkalmaztatik, mely az annyira szűkekes szellőztést eszközli, a romlott levegő eltávolítható, tüz esetén pedig rajta a keletkező füst és fojtó gőz kivezethető. A szellőztető készülék villany-ezete

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

„Barna lányka“ dalaiból.

XX.

Oh! miért is ábrándozom, Áltatom a lelkemet, — Hogy szíved szerelmi lángja, Szép angyalom, barna lányka Egykor meg enyem lehet. . .

Ugy elmézem, ha az égen A melázó hold ragyog! . . . Vegteleneb elkisérlek, Oh! de soha el nem érik A kis bolygó csillagok!

Aszalay Dániel.

Magyar költő német neje.

— Történeti beszély. — Írta: Könyves Tóth Kálmán.

I.

Rendőr és költő.

A XVIII-ik század vege felé Európa nyugati államai egytől-egyik éreztek, a mint a forradalom vihara bebettört határaikon. Az ifjuság rajongva lelkesedett az új eszmékért s egy jobb kor hajnalának pirját látta feltűnni a vérbefuladt Franciaország fölött. Természetes, hogy a kormányok sem maradhattak tétlenül. Az államszerkezet gépezetében megkeletett kettőztetni azt a kivülről láthatlan rugót, melyet ritkos rendőrségek szoktak nevezni. A kilencvenes évek elején Bécset lázas izgatottsága hozta a Martinovicsféle összeesküvés, melynek szálai az egész birodalomban szétáradtak.

Történetünk ez időben játszik. Bécsbe vezetjük az olvasót, egy szűk utczába, a belvárosban. Engedjék meg, hogy az uteza nevével elhalgassuk, ugy sem tartozik a dolog lényegére. Mivel azonban történetünk kiindulási pontja az időjárással van szoros kapcsolatban, meg kell említenünk, hogy őszi késő alkony volt. A házak a sűrű ködfelhő miatt alig lehetett tiz lépésről észrevenni. A lámpagyújtás ideje meg nem érkezett el, s ha meggyújtották volna is, gyér fényük belevész a kőd sűrű hálozatába. A mindenütt utat leelő csipős szél csintalanul bontogatta ki a járó-kelő hölgyek jól össze nem szoritott kendőit. Senkinek sem jutott észbe, hogy a szemközti jövő arcát vizsgálja. Mindenki saját magával, illetőleg megbízható öltöndarabjával volt elfoglalva. A szűk utczában a megtorlódtó szél rohamosan száguldott végig.

A házak közelében, csaknem a falhoz simulva sietett egy fekete selyempökönybe burkolt nő, kit egyenes magatartásáról, szilárd lépteiről s divatos ruházatáról itéve, élete virágában diszító hölgynek lehetett tartani. A szélroham ellen köpenyét véde, nem gondolatott kalappjával melynek könnyeden kötött csokrát a szél láthatlan keze hirtelen kibontván, pajzánul csapkodta s sikátor másik oldalára. Az ifju nő körül tekintgetett, mintha vizsgálná, nem lesz-e sok tanuja a kergetődi játéknak.

Nemi bosszúsággal látta, hogy előtte s mögötte mintegy tiz lépésnyi távolban egy-egy férfi jó, kik halván önkénytelen kiáltását, sietve tartottak feléje. Az, a ki közelebb érte, hatalmas ugrással kezérekíté a szél prédáját s udvarias bök mellett nyújtotta át az ifju nőnek, ki szétkuszált, gazdag hajfűrtjeit igyekezett rendbehozni, s ezért nem nyulhatott mindjárt a szőkevény kalap felé.

— Asszonyom, vagy kisasszony! szól az idegen sima, vekony hangon, hatalmas keretű tulajdonát. Itt van átadom, s szabad érte zálogot kérnem?

Eközben édeskében mosolygott, megakaráván fogni a köpenyére szorosabban beburkolt kis kezét.

— Uram! — viszonzá a nő méltósággal ön szíveséget tett velem s kötelességem leendő udvariaságáért köszönetemet nyilvánítani, de lovagiatlan eljárása fölment tartozásom alól. Kérem kalapomat.

E szavaknál az ifju hölgy kalapja után nyult; de az ismeretlen a helyett, hogy azt átadta volna, gyors mozdulattal a karcsu derekat átölelte. A nő erőszakos megtámadója izmos karjaiból kibontakozni nem bírván, fölsikoltott. E percben ott termett a háta mögött jövő egyen s még mielőtt a támadó szembe szállhatott volna a sötét alakkal, ez hatalmas ütessel a földre terítette és dörgő hangon így szólalt:

— Nem szégyenli védtelen nőt megtámadni? A földön tapaszzkodó férfi dühös pillantást vetett győztes ellenfelére s elfojtott hangon hörgé:

— Bárki legyen ön, drágán fizeti meg a beavatkozást.

Ezzel megtörölve sáros köpenyét, bizcsgve állott tovább. Az éji lovac mitem halgatva a fenyegetésre, a hálálkodó nőhöz fordult; dörgő hangja egyszerre lágy csengéssé vált.

— Engedje meg nagysád, hogy hazáig kísérelje legyek, mert tartok tőle, hogy szemtelen tolazkodó utját állja.

— Köszönöm uram, megelőzi kérésemet. Valóban sajnos, hogy a fővárosban a nők nem lehetnek biztonságban. Egy beteg barátómet látogattam meg s észre sem vettem, hogy sötétedik, az ön közbejötté nélkül bízhetőleg durva

bántalomnak vagyok kitéve. Nem fogom elfeledni soha lovagias szolgálatát.

S egy fiúom, kicsiny kéz halásan szorítá meg az ifjunak feléje nyújtott jobbát.

— Semmi köszönetet viszonzá. Ez oly kötelesség, melyet bárki irányában megtettem volna, sőt én tartozom köszönettel nagysádnak, hogy alkalmat adott némi csekély szíveség lerovására, nem is említve azt, hogy haza kísérnem jut szerencsém.

E rövid szóváltás után az ifju nő és védelmezője némán haladt egymás mellett, de elvélve tekintetük többször találkoztott. Mert ki ne óhajtaná látni azt, ki védőjeül ajánlkozott? — ki ne óhajtaná látni azt, kit ismeretlen védelme alá vett, különösen ha az, mint a jelen esetben, ifju nő? Azt mondják, hogy a hangban delejes erő rejlik, s van eset arra is, hogy maga a hang is mély vonalmat ébreszt. E két ifju még csak a hangról ósmerte egymást, de már is érezték a kölcsönös rokonszeny varázserjét, legább tekintetök ezt árulta el.

Néhány perc múlva egy két emeletes házhoz értek, hol a nő megállapodott.

— Itthon vagyok, uram, kérem huzza meg a csöngettyű szarát; szegény atyam talán aggodik is más késő kimaradásom miatt, de örülni fog, ha kalandomat elbeszélé. Meg egy kéréssem van önhöz, folytassa, miközben kezét nyújtá kísérelőnek, — tudassa velem nevet, hogy alkalmam legyen másként is kifejezni hálalmat.

A lovac megcsókolta a puha kezét. — Ne hátralól beszéljen nagysád, színted kedvem volna elhalgatni nevedet, de ez ösmeretség drága emlékü reám nézve, csak is azért mondom meg nevedet, hogy viszonzásul nagysád is mondja meg, kinek voltam szerencsés e csekély szolgálatot tehetnem?

kekkel... keszulek... vego kon... va s fug... zatara bo... biztonsag... fem-lemez... lefut. A v... stileru... szint pedig... marad. A... csözet... tetik. A sz... lakasul a... másik old... villám... vomete... nak bizo... szupadi... vabá a... padi deszk... nacsulesben... tete, tová... tása elhata...

* A... asszonyap... par hizot... telen 160... juval 120... nekul 120... 120—220... 350—400... 250—300... 180—200... egy drb hiz... pár 1/2... éves sert... tes 20—35... egy pár ma... birka 16—... 100 kilo k... 5—5.30, 10... 4.80—5.30... köles-kasa... 100 kilo ol... egy pár cs... 90—130, e... lud sovány... pár kacsa...

* Miel... leirt város... ros jó... hozza októb... * Gróf... rafüreden a... kalmából, ig... czia vendég... ben Zichy... ura, zongor... ság értesuly... tezett a gró... zottságuk... megizente... uszleletere... tés csak köz... jelente, hog... nem fog me... nei el fogna... hy gróf játs... hogy ezt me... roly gr. For... senet-és l... irancia ve... de Pulszky... ky Karolyt... Este a furd... cziak és a... töttek. Zichy... a irancia v... termet, Les... tétből a tun... aset nagy fe...

E társ... öreg inas lo... kezdve ki... — Ha... Gabriella ki... nyájukat m... Tessek hát... Ezután... ablak felé... — Nag... szony!... A kis... lovagjának... — Nev... E név... megkövült... ajkára. — Mi... szerű név o... meg nem is... Az ism... redt volna... — E... rebege, ha... a szivemben... imént azt m... szonásul n... miután meg... tenkölt lelk... udvözölhet... szegény ma... zottje; mag... des, jutalm... nyi J á n o...

...a franciaországi Debreczen... a franciaországi Debreczen... a franciaországi Debreczen...

...a franciaországi Debreczen... a franciaországi Debreczen... a franciaországi Debreczen...

kékek lesz összekötve s egy nyomásra a... Boros hordók tisztítása. Tisztaltalan, penészes, vagy kellemetlen pálinkaszagú és ízű hordókat...

* A debr. országos vásár. Nagyboldogasszony napján országos vásár alkalmával kélt egy pár hizott ökör 300-400 frt, egy pár hizott tehén 160-240 frt...

* Miesztéri leirat. A belügyminisztérium leirt városi hatóságához, mely szerint a város jövő évi költségvetése hozzá október hó 15-éig felterjesztendő.

* Gróf Zichy Géza és a francziák. Tátrafüreden a franczia vendégek látogatása alkalmából, igen kellemetlen eset történt. A franczia vendégek tiszteletére a hangversenyteremben Zichy Géza gr. környékünk e kiváló főura, zongoránál kivált. Eről a rendező bizottság értesülvén, Pulszky Károly fejszólást intézett a grófnőhöz, hogy ebbeli szándékát a bizottságunk jelense be. Zichy Géza gr. erre megígerte Pulszky Károlyt, hogy a francziák tiszteletére játszani onaj. Minthogy a bejelentés csak közvele történt, Pulszky Károly kijelenté, hogy ha a bejelentés a keilő formában nem fog megtörténi a franczia vendégek azon neil fognak tavozni a tereméből, minelyt Zichy gróf játszani kezd. Meg kell említenünk, hogy ezt megelőzőleg ma delélt Pulszky Károly gr. Forgáchéhoz vezette Gouzien, Mas senet és Delibest, hol Zichy Géza gróf a franczia vendégeket bemutatta a grófnénak, de Pulszky Károlyt ignorálta, úgy hogy Pulszky Károlyt Gouzien mutatta be a grófnénak. Este a furdóbeli hangversenytermet a francziák és a furdóvendégek zsufólva is megtöltötték. Zichy Géza Gróf a zongorához ülven, a franczia vendégek mindannyian elhagyták a termet, Lessepén kívül, kit iránta való tekintetből a tüntetésbe bevonni nem akartak. Az aset nagy feltűnést kellett.

E társalgó alatt az ajtó megnyílt s egy öreg inas lobogó gyertya szálal kezében, lelkendezve kiáltott: — Ha! istennek, csakhog itthon van, Gabriella küssasszony! A nagyságos ur mindnyájukat megpörölt, se evett, se ivott azó. Teesk hát jóni! Ezután torkaszakadtából kiáltott föl az ablak felé: — Nagyságos uram, haza jött a küssasszony! A küssasszony távozóban felig sugva mondá lovagjának: — Nevem Baumberg Gabriella. E név hallatára az ismeretlen mintegy megkövültén állott helyén; szó nem jött ajkára. — Mi azó? kérdé mosolyogva; hát egyszerű név oly jesszó hatással van önre, hogy meg nem is felel? Az ismeretlen mintha mély álomból ébredt volna föl. — Engedjen meg, Gabriella küssasszony, rebegé, ha e pillanatban nem találak szavakat a szívemben ebréd öröm tolmácsolására. Az imént azt mondtam, hogy a kis szolgálatért viszonozásul nem követelek semmi halát; most, miután megtudtam, hogy e birodalom egyik fenökéit lelkü irónjág vagyók szerencsés önbén üdvözölhetni, gazdag jutalmat nyertem. En szegény magyar költő vagyok, a sors üldözöttje; magyar költő, kinek kenyere a szenvedés, jutalma a félreösmerés. Nevem Baumberg János. (Folyt. köv.)

Debreczeni színház. 1855. augusztus hó 15-én a színpadon először adatik: „A francia barátság” vagy „Az abba maradt invitálás” vagy „Eb a ki megbánja.” Szomorú színdarab (1 meg szomoruból) jelenethen. Személyek. A főispán. Hajdu Lajos, polgármester, cs. kir. tanácsos. Lajos a Hajdu, ennek háramozdítója. 1) 2) városi képviselő. 3) 4) Irók körusa. Tanácsnokok, emeltéskereskedők, czivisek, más senki. Idő: jelenkor. Történi: sz. kir. Debreczen városában (főny napján). Első jelenet: (A szin: nagy tanácsstermet ábrázol.) A főispán (magyar díszben). Tisztelt uraim! Azt hiszem, hogy az összes jelenlevők értelmeit tolmácsolom, a mikor indítványozom, hogy hívjuk meg a francia irokat Debreczenbe is. Hadd lássák a civilizáció e vezető munkásai, hogy hatalmas művek hozzánk is eljutott. (Orsiai eljenzés a — karzaton levő ifjuság részéröl.) Hajdu Lajos cs. kir. polgármester. Tisztelt értekezlet! Elvben magam is a meghívás mellett vagyok, de — sacrebleu teren-tette — az meg sem járja, hogy most hívjuk meg, a mikor ő nekik tetszett eljönni. Jöjjenek akkor, amikor nekünk úgy tetszik, mer Debreczen városa magisztrátusa is csak valami. Különben, van nekünk itthon is elég skriblerünk. Csak győzzük tar ani a hátunkat. (Gás párl m re: öntelen mosolyog.) Lajos a hajdu: A man igaz! Isó városi képviselő: Teljesen osztom előtem szölo nezetét, azon hozzáadás sal, hogy sz. kir. Debreczen város ötés díszfoga tina sine jelenleg disponálva holmi idegeneket fogadni. Pedig ez a díszfogot jobban tudja az etikettet mint valamennyi franczia. (Zugás a karzaton.) Ilk városi képviselő: Zse, tu a, il a. (Egy hang: i a.) Ez Oulendorf szerint annyit tesz mint: nekem van, nekem van, neki van. (Orsiai szenzáció.) Na, kérem szeretettel, ha nekem van, nekem van és neki is van, akkor hat kutya baj, mert mindegyikünknek van. (Dehogy!) Ha pedig mindegyikünknek van, akkor senkinek sine szüksége — egymásra. (Tetszés.) Maradjon hát a párisi Párisban, mi meg szép csendesen Debreczenben. (A karzatról: sürü abczag.) Ilk városi képviselő: An mánszony vien lapet! Tetszik tudni mi ez? (M i?) Az, hogy minél a francziák beteszük labukat ösvendészerető városunkba: kiélnék bennünk. (Onó, mi is ott leszünk!) Nemzetgazdászati fontos okokból kérem tehát, a francziákat meg nem hívni. (Orsiai tombolás a karzaton.) A főispán elajul. Vértesi Árold göröcsöket kap. Farengető zaj a függöny legördül.) Hazánk s a külföld. — Az erd. magyar közműv. egyesület f. aug. hó 30-án és 31-én (vasárnap és hétfőn) tartja meg ünnepélyes első rendes közgyűlést Kolozsvárt. Ez ünnepélyes tisztválasztó közgyűlésre a szavazatképes (a tagdíjak első részletét lefizetett örökös, alapító és rendes) ezennel tisztelettel meghívotnak. A testületek küldöttek által képviselietik magukat. Kolozsvárt, 1855. aug. 13. Dr. Haller Károly elnök. Az erdélyrészi magyar közmivelőési egyesület javára, mint Kolozsvárról távirják, múlt pénteki napon bejelentett aláírások összege meghaladja a 150000 frtot. A m kir. államvasutak üzletvezetősége 6000 frtot, a turkapusvidéki 1000 frtot, az alsó fehermegyei választmány 4000 frtot irtak alá. Dr. Samassa gróf ersek, Bónnáz csanádi püspök, Racsek János nagyváradi és Kuncz csornai kispérszót bejelentették az egyetbe belevésüket mint alapító tagok. Bauszner Guido hazafias levelben szinten alapító tagnak jelentkezett. — Franczia vendégeink. A francziákat a fensőges Tatra vidékéu lelkes fogadtatás s magyaros vendégszeretet várta. — A csorbaitóhoz tervezett kirándulás, mely to a Tatra egyik legfestőbb pontja, a kellemetlen időjárás miatt elm.radt. — Tátrafüreden f. hó 14-én kétszateritékü banket volt rendezve a kedves vendégek tiszteletére, (ugyan, hogy birnak ki anyni bankett-t?) Szerk.) mely alkalommal számos lelkes poharköszöntő mondatot, többek közt Liechtenstein ezredes Jóseff főherczegét értelt poharat, — Lessepén indítványáért a francziák üdvözölő feliratot küldtek Klotild főherczegnő részére, ki akkor betegen feküdt Tátrafüreden, másokönben személyesen tisztelegtek volna nála. A banket után gr. Zichy Géza zongorához ül, később táncszelty következett. Gr. Zichy Géza és Pulszky Károly közt a miast, amivel Zichy a hangversenyt nem jelentette be előre a rendezőségek, továbbá a miast, hogy midőn Massanet és Delibes Pulszky kiseretében Forgách grófnéval akartak tisztelegni, Zichy a francziákat bevezette a grófnőhöz, de Pulszkyt az előszobában hagyta, affaire történt — melyet — mint hirlik — „páros viaskodás”-ra való kihívó követett. A francziák pedig, kik megtudták ezen esetet, midőn Zichy játszani kezdett, tüntetőleg elhagyták a termet. — Szentes, Szeged, Arad szinte nagy ünneplésekkel készülnek fogadni a francziákat, — csak mi, debreczeniek, nem

leszünk olyan szerencsések őket megvendéghetni, — hanem kapunk dinnye helyett tököt: francia helyett németet! — Széchenyi Ödön gr. muzulmán. Széchenyi Ödön gr. pasa, török császári altábornagy és a konstantinápolyi tüzoltó-erzed szervezője és főparancsnoka, mint a török fővárosból irják, áttért az izlamra. A pasa ez alkalommal árávettette magát a muzulmán ritus előirt rendelkezéseinek. Kevéssel ezután a gróf súlyos beteg lett, úgy, hogy környezete már a katasztrófától is félt. Most már azonban jobban van a gróf Széchenyi István fia, ma már mint muzulmán szolgálja a padisáht. — Halálhíradások. Glavin a Lajos, Zala megye főispánja, meghalt 74 éves korában. Glavin a muraközi Tarikon született, szerezny állásu szüktől és saját tehetségével hűzdötte fel magát a díszes helyre, melyet elfoglalt. Telepi a Károly festőnk édes atja, az „örög Telepi,” a nemzeti színház nyugdíjas vezetőn tagja, a borsodmegyei Tar községben meghalt. Telepi, a nemzeti színház megnyitása óta, tagja volt az intézetnek, s annak első rangú eröl közzé tartozott. Már 1856-ban nyugdíjba lépett s 1870-ben ünnepelte első színpadra lepteinek felszázados jubileumát. Varg a János, a váci országos fogház igazgatója, meghalt. — Muksák. — Bianchi Bianka k. a. a Sevillai borchely előadása előtt aia írta a szerződést az opera igazgatóságával. A szerződés négy evre szól, mely szerint minden évben negyedik hónapig fog nálunk eukelni. Müködeset mint szerződött tag ez evben kezdi meg október 1-jén. Azonul három even keresztül augusztus 15-diktől november 30-dikáig lesz alkalomunk művészetében gyönyörködni. A művésznő elé tett szerződésben volt egy pont, a mely szerint minden magyarul eukelt szerepért 150 frt külön tiszteletdíjat biztosítottak neki. Bianchi k. a. azonban kitörölte ezt a pontot s kijelenté, hogy ő a maga mulatságára tanult meg magyarul, s így nem fogadhat el tisztelet díjat olyan dolgot, a mi neki örömet szerez. — Az aradi színházat október 1-én nyitja meg Krecsanyi. Az ideny 150 előadásból áll. A megnyitáson a belügyminiszter is képviselve lesz; a szomszéd városok Debreczen is meghívotnak. Először Csiky Gergely prólogja adatik elő a drámai személyzet által. A prólog tárgya Arad múltjából van. Ezt a „Csikós” pusztai jelenetnek bemutatása követi a nép-színműi személyzettel. Végül a „Koldusdiák” egy jelenete adatik elő. — Vegyes hírek. A szegedi színház tűzkára 237.755 frta becsültetett. Ez összeget az érdekeit biztosító társulatok (magyar altalanos, magyar-franczia, Rinnione és Generali) még e hónapban kifizetik. — Szinigazgatók értekezlete. Az augusztus hó 20-án megtartandó szinigazgatói értekezletre eddig 15 igazgató jelentette be részvételét a központi igazgató tanácsnál. — Bartolucci Viktoria k. a. továbbra is megmarad a m. kir. operaház kötelekeben. Az igazgatóság késszeggel fogadta a művésznő ebbeli ohaját s előbbi felmondásától eltekintett. Bartolucci k. a. szeptember 1-én folytatja működését. — Az orosz színi tanában a 1855/6-iki tanévre jelentkezők beírása f. e. szeptember 11. 12. 13-ik napján, mindenkor délután 3 órától 5 óráig, szeszen az iskola helyiségeben. (Kerpesi-ut, nemzeti színház bérháza III. em. 18 ajtó.) A jelentkezők felvételi vizsgálata szeptember 14-én d. u. 3 órákor tartatik az iskola színpadi termében.

SZERKESZTŐI POSTA. Az Emünriák... Ne bosszantsuk fel még jobban ilyen versszettel! A gmundeni tö mellől. Más toll kellene ahhoz! Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre. Hirdetmény. A Römer W. P. csőtömegéhez tartozó leltárilag 4209 frt 89 kr-ra becsült áruk s 144 frtra becsült bolti felszerelések eladása a hitelezői választmánynak f. évi augusztus 16-án tartott ülésében elhatározatván, felhivatnak mindazok, kik akár az árucikkeket, akár a felszereléseket külön vagy összesen megvenni szándékoznak, hogy zárt ajánlatokat (offert) f. évi augusztus 23-ik napjának d. e. 11 órájáig 10% kamat pénzzel együtt választmányi elnök Fleischmann Mór urhoz (czegled utca Erber és Fleischmann czég) adják be. A leltár a választmányi elnöknel a tárgyak alólírott tömeggondnok vagy helyettese közbejöttével bármikor megtekinthetők. Debreczen, 1855. augusztus 17. HAJDU GYULA, tömeggondnok.

1855. augusztus hó 15-én a színpadon először adatik: „A francia barátság” vagy „Az abba maradt invitálás” vagy „Eb a ki megbánja.” Szomorú színdarab (1 meg szomoruból) jelenethen. Személyek. A főispán. Hajdu Lajos, polgármester, cs. kir. tanácsos. Lajos a Hajdu, ennek háramozdítója. 1) 2) városi képviselő. 3) 4) Irók körusa. Tanácsnokok, emeltéskereskedők, czivisek, más senki. Idő: jelenkor. Történi: sz. kir. Debreczen városában (főny napján). Első jelenet: (A szin: nagy tanácsstermet ábrázol.) A főispán (magyar díszben). Tisztelt uraim! Azt hiszem, hogy az összes jelenlevők értelmeit tolmácsolom, a mikor indítványozom, hogy hívjuk meg a francia irokat Debreczenbe is. Hadd lássák a civilizáció e vezető munkásai, hogy hatalmas művek hozzánk is eljutott. (Orsiai eljenzés a — karzaton levő ifjuság részéröl.) Hajdu Lajos cs. kir. polgármester. Tisztelt értekezlet! Elvben magam is a meghívás mellett vagyok, de — sacrebleu teren-tette — az meg sem járja, hogy most hívjuk meg, a mikor ő nekik tetszett eljönni. Jöjjenek akkor, amikor nekünk úgy tetszik, mer Debreczen városa magisztrátusa is csak valami. Különben, van nekünk itthon is elég skriblerünk. Csak győzzük tar ani a hátunkat. (Gás párl m re: öntelen mosolyog.) Lajos a hajdu: A man igaz! Isó városi képviselő: Teljesen osztom előtem szölo nezetét, azon hozzáadás sal, hogy sz. kir. Debreczen város ötés díszfoga tina sine jelenleg disponálva holmi idegeneket fogadni. Pedig ez a díszfogot jobban tudja az etikettet mint valamennyi franczia. (Zugás a karzaton.) Ilk városi képviselő: Zse, tu a, il a. (Egy hang: i a.) Ez Oulendorf szerint annyit tesz mint: nekem van, nekem van, neki van. (Orsiai szenzáció.) Na, kérem szeretettel, ha nekem van, nekem van és neki is van, akkor hat kutya baj, mert mindegyikünknek van. (Dehogy!) Ha pedig mindegyikünknek van, akkor senkinek sine szüksége — egymásra. (Tetszés.) Maradjon hát a párisi Párisban, mi meg szép csendesen Debreczenben. (A karzatról: sürü abczag.) Ilk városi képviselő: An mánszony vien lapet! Tetszik tudni mi ez? (M i?) Az, hogy minél a francziák beteszük labukat ösvendészerető városunkba: kiélnék bennünk. (Onó, mi is ott leszünk!) Nemzetgazdászati fontos okokból kérem tehát, a francziákat meg nem hívni. (Orsiai tombolás a karzaton.) A főispán elajul. Vértesi Árold göröcsöket kap. Farengető zaj a függöny legördül.)

Hazánk s a külföld. — Az erd. magyar közműv. egyesület f. aug. hó 30-án és 31-én (vasárnap és hétfőn) tartja meg ünnepélyes első rendes közgyűlést Kolozsvárt. Ez ünnepélyes tisztválasztó közgyűlésre a szavazatképes (a tagdíjak első részletét lefizetett örökös, alapító és rendes) ezennel tisztelettel meghívotnak. A testületek küldöttek által képviselietik magukat. Kolozsvárt, 1855. aug. 13. Dr. Haller Károly elnök. Az erdélyrészi magyar közmivelőési egyesület javára, mint Kolozsvárról távirják, múlt pénteki napon bejelentett aláírások összege meghaladja a 150000 frtot. A m kir. államvasutak üzletvezetősége 6000 frtot, a turkapusvidéki 1000 frtot, az alsó fehermegyei választmány 4000 frtot irtak alá. Dr. Samassa gróf ersek, Bónnáz csanádi püspök, Racsek János nagyváradi és Kuncz csornai kispérszót bejelentették az egyetbe belevésüket mint alapító tagok. Bauszner Guido hazafias levelben szinten alapító tagnak jelentkezett. — Franczia vendégeink. A francziákat a fensőges Tatra vidékéu lelkes fogadtatás s magyaros vendégszeretet várta. — A csorbaitóhoz tervezett kirándulás, mely to a Tatra egyik legfestőbb pontja, a kellemetlen időjárás miatt elm.radt. — Tátrafüreden f. hó 14-én kétszateritékü banket volt rendezve a kedves vendégek tiszteletére, (ugyan, hogy birnak ki anyni bankett-t?) Szerk.) mely alkalommal számos lelkes poharköszöntő mondatot, többek közt Liechtenstein ezredes Jóseff főherczegét értelt poharat, — Lessepén indítványáért a francziák üdvözölő feliratot küldtek Klotild főherczegnő részére, ki akkor betegen feküdt Tátrafüreden, másokönben személyesen tisztelegtek volna nála. A banket után gr. Zichy Géza zongorához ül, később táncszelty következett. Gr. Zichy Géza és Pulszky Károly közt a miast, amivel Zichy a hangversenyt nem jelentette be előre a rendezőségek, továbbá a miast, hogy midőn Massanet és Delibes Pulszky kiseretében Forgách grófnéval akartak tisztelegni, Zichy a francziákat bevezette a grófnőhöz, de Pulszkyt az előszobában hagyta, affaire történt — melyet — mint hirlik — „páros viaskodás”-ra való kihívó követett. A francziák pedig, kik megtudták ezen esetet, midőn Zichy játszani kezdett, tüntetőleg elhagyták a termet. — Szentes, Szeged, Arad szinte nagy ünneplésekkel készülnek fogadni a francziákat, — csak mi, debreczeniek, nem

leszünk olyan szerencsések őket megvendéghetni, — hanem kapunk dinnye helyett tököt: francia helyett németet! — Széchenyi Ödön gr. muzulmán. Széchenyi Ödön gr. pasa, török császári altábornagy és a konstantinápolyi tüzoltó-erzed szervezője és főparancsnoka, mint a török fővárosból irják, áttért az izlamra. A pasa ez alkalommal árávettette magát a muzulmán ritus előirt rendelkezéseinek. Kevéssel ezután a gróf súlyos beteg lett, úgy, hogy környezete már a katasztrófától is félt. Most már azonban jobban van a gróf Széchenyi István fia, ma már mint muzulmán szolgálja a padisáht. — Halálhíradások. Glavin a Lajos, Zala megye főispánja, meghalt 74 éves korában. Glavin a muraközi Tarikon született, szerezny állásu szüktől és saját tehetségével hűzdötte fel magát a díszes helyre, melyet elfoglalt. Telepi a Károly festőnk édes atja, az „örög Telepi,” a nemzeti színház nyugdíjas vezetőn tagja, a borsodmegyei Tar községben meghalt. Telepi, a nemzeti színház megnyitása óta, tagja volt az intézetnek, s annak első rangú eröl közzé tartozott. Már 1856-ban nyugdíjba lépett s 1870-ben ünnepelte első színpadra lepteinek felszázados jubileumát. Varg a János, a váci országos fogház igazgatója, meghalt. — Muksák. — Bianchi Bianka k. a. a Sevillai borchely előadása előtt aia írta a szerződést az opera igazgatóságával. A szerződés négy evre szól, mely szerint minden évben negyedik hónapig fog nálunk eukelni. Müködeset mint szerződött tag ez evben kezdi meg október 1-jén. Azonul három even keresztül augusztus 15-diktől november 30-dikáig lesz alkalomunk művészetében gyönyörködni. A művésznő elé tett szerződésben volt egy pont, a mely szerint minden magyarul eukelt szerepért 150 frt külön tiszteletdíjat biztosítottak neki. Bianchi k. a. azonban kitörölte ezt a pontot s kijelenté, hogy ő a maga mulatságára tanult meg magyarul, s így nem fogadhat el tisztelet díjat olyan dolgot, a mi neki örömet szerez. — Az aradi színházat október 1-én nyitja meg Krecsanyi. Az ideny 150 előadásból áll. A megnyitáson a belügyminiszter is képviselve lesz; a szomszéd városok Debreczen is meghívotnak. Először Csiky Gergely prólogja adatik elő a drámai személyzet által. A prólog tárgya Arad múltjából van. Ezt a „Csikós” pusztai jelenetnek bemutatása követi a nép-színműi személyzettel. Végül a „Koldusdiák” egy jelenete adatik elő. — Vegyes hírek. A szegedi színház tűzkára 237.755 frta becsültetett. Ez összeget az érdekeit biztosító társulatok (magyar altalanos, magyar-franczia, Rinnione és Generali) még e hónapban kifizetik. — Szinigazgatók értekezlete. Az augusztus hó 20-án megtartandó szinigazgatói értekezletre eddig 15 igazgató jelentette be részvételét a központi igazgató tanácsnál. — Bartolucci Viktoria k. a. továbbra is megmarad a m. kir. operaház kötelekeben. Az igazgatóság késszeggel fogadta a művésznő ebbeli ohaját s előbbi felmondásától eltekintett. Bartolucci k. a. szeptember 1-én folytatja működését. — Az orosz színi tanában a 1855/6-iki tanévre jelentkezők beírása f. e. szeptember 11. 12. 13-ik napján, mindenkor délután 3 órától 5 óráig, szeszen az iskola helyiségeben. (Kerpesi-ut, nemzeti színház bérháza III. em. 18 ajtó.) A jelentkezők felvételi vizsgálata szeptember 14-én d. u. 3 órákor tartatik az iskola színpadi termében.

SZERKESZTŐI POSTA. Az Emünriák... Ne bosszantsuk fel még jobban ilyen versszettel! A gmundeni tö mellől. Más toll kellene ahhoz! Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre. Hirdetmény. A Römer W. P. csőtömegéhez tartozó leltárilag 4209 frt 89 kr-ra becsült áruk s 144 frtra becsült bolti felszerelések eladása a hitelezői választmánynak f. évi augusztus 16-án tartott ülésében elhatározatván, felhivatnak mindazok, kik akár az árucikkeket, akár a felszereléseket külön vagy összesen megvenni szándékoznak, hogy zárt ajánlatokat (offert) f. évi augusztus 23-ik napjának d. e. 11 órájáig 10% kamat pénzzel együtt választmányi elnök Fleischmann Mór urhoz (czegled utca Erber és Fleischmann czég) adják be. A leltár a választmányi elnöknel a tárgyak alólírott tömeggondnok vagy helyettese közbejöttével bármikor megtekinthetők. Debreczen, 1855. augusztus 17. HAJDU GYULA, tömeggondnok.

